

KURJER ZAGŁĘBIA

Uziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnośnienia do domu kwartalnie Mk. 3,50, miesięcznie 1,25 z odnośnieniem do domu oraz w kantorach i księgarniach kwartalnie 4,50, miesięcznie 1,50. Poczta w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4,50 miesięcznie 1,50. Poczta w okupacji Austriackiej kwartalnie kor. 7,50 miesięcznie 2,50.

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk. 1,50, po tekście III str. 60 fen. Nadesłane w tekście Mk. 1,75. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petitowy na IV stronie 35 fen. drobne ogłoszenia za wyraz 8 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Dęblńska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej rano.

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA przyjmują nado wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie i — agentury w kraju i zagranicą. —

Ratujmy Dzieci!

Wielka Kwesta Ogolno-Krajowa Sosnowiecki Komitet W. K. O. K.

NA DOCHÓD W. K. O. K. w środę dnia 6 czerwca zespół artystów p. GASIŃSKIEGO odegra:

Pod białym koniem

krotoczwila w 3-ach aktach Blumentala i Kaldeburga.

W czwartek dnia 7 czerwca w ogrodzie przy Teatrze Zimowym
Koncert Ogrodowy

1052

SZCZEGÓŁY W AFISZACH — — — — — SZCZEGÓŁY W AFISZACH.

Obwieszczenie.

Stosownie do mego obwieszczenia dnia 28 kwietnia 1917 roku otrzymują mieszkańcy Jeneral-Gubernatorstwa, u których odbywały się wywłaszczenia w imieniu rządu niemieckiego, odszkodowanie w gotówce — w pewnych daleko idących granicach i to za pośrednictwem państwowej komisji odszkodowań.

Z drugiej strony panuje obecnie w polskich miastach gwałtowne zapotrzebowanie pieniędzy, ażeby móc zadość uczynić wielkim zadaniom stawianym zwłaszcza w imię opieki nad dobrem publicznym. Stosunki podatkowe gmin są chwilowo jeszcze za mało rozwinięte, żeby można wkrótce zwykłym trybem zebrać potrzebne sumy z należytem uwzględnieniem wydajności poszczególnych jednostek.

Aczkolwiek odnośne urzędy starają się wytworzyć jaknajśpieszniej tego rodzaju postępowanie, to jednak wymaga, panująca chwilowo we wszystkich prawie miastach bieda, bezwzględnego dostarczenia dalszych środków. Ponieważ pominąwszy niektóre wyjątki, żadne inne środki nie stoją do dyspozycji, przeto upoważniam nadzorcze władze komunalne (prezydentów policji, naczelników powiatów), ażeby, oprócz już istniejących, dalej idących zobowiązań poszczególnych obywateli, radząc sobie, narazie zabierali na potrzeby komunalne do 50 proc. tych sum, które państwowa komisja odszkodowań w granicach swej kompetencji ma prawo oddać do dyspozycji mającemu otrzymać odszkodowanie.

W miejsce zatrzymanych sum wydawane będą interesowanym krótkoterminowe, mniej więcej sześcioprocentowe obligacje miejskie.

Nie przeczę, że środki te dla niejednego z interesowanych mogą być twarde. Tuszę jednak, że obywatele w poczuciu obowiązku obywatelskiej ofiarności uznają konieczności tych środków tymczasowych. Zresztą daje Pol-

ska Krajowa Kasa Pożyczkowa możliwość zaciągnięcia w stosownych granicach pożyczek na otrzymane zabezpieczenia miejskie. Również należy się starać, skoro postąpi uregulowanie stosunków podatkowych, o sprawiedliwe równomierne rozdzielenie zatrzymanych sum między obywatelstwo, a tym którzy nasamprzód zbyt ciężko byli dotknięci, udzielić wskazanych ulg przez wykupienie wydanych im obligacji.

Aby zapewnić przeprowadzenie tych środków upoważniam dalej władze nadzorcze komunalne, ażeby ze swej strony stawily wniosek do państwowej komisji odszkodowań o przeprowadzenie postępowania co do odszkodowania, jeżeliby interesowany wbrew oczekiwaniom wzbraniał się wdrożyć postępowanie co do odszkodowania we własnym imieniu. W tych wypadkach może być wzięta suma odszkodowania w pełnej wysokości na potrzeby komunalne.

Warszawa, dnia 9 maja 1917 z.

Jeneral-Gubernator
von Beseler.

Objaśnienie do obwieszczenia pana Jeneral-Gubernatora z dnia 9 maja 1917 r. dotyczącego zapewnienia kredytów komunalnych.

Wszystkie prawie miasta polskie znajdują się obecnie w wielkiej potrzebie finansowej, wywołanej w pierwszym rzędzie przez opiekę nad ich ludnością potrzebującą pomocy. Zaciąganie potrzebnych pożyczek miejskich napotyka wielkie trudności, gdyż bądź brakuje u obywatelstwa płynnej potówki, bądź też obywatele nie są skłonni do pożyczania miastu swej gotówki. Nawet miasto stołeczne Warszawa, która z początku mogła poryć swój niedobór finansowy przez zaciągnięcie pożyczek publicznych, została obecnie zmuszona powołać swoich obywateli do przejęcia większej pożyczki miejskiej w miarę zamożności, a to w ten sposób, że każdy obywatel, który wzbrania się od przejęcia swego udziału, zostaje pociągnięty do opłaty bardzo wysokiego podatku komunalnego od ma-

jątku. W przeważającej liczbie miast polskich środków tych nie można zastosować z dodatnim wynikiem, ponieważ drobne kapitały, które obywatele mają do dyspozycji, przeważnie są stosunkowo znacznie mniejsze niż w Warszawie. Nie pozostaje zatem nic innego jak znaleźć inną drogę dla zaspokojenia koniecznych potrzeb komunalnych.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa nie jest w możności udzielania kredytu na zastaw obligacji miejskich, ponieważ banknoty Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej są gwarantowane przez Rzeszę Niemiecką i przyjęcie obligacji miejskich bez dalszego zabezpieczenia przez Kasę pożyczkową byłoby równoznacznem z gwarantowaniem polskich pożyczek miejskich przez Rzeszę Niemiecką. Rząd Rzeszy Niemieckiej do tego się nie skłania, gdyż należy trzymać się zasady, że zaspokojenie polskich potrzeb komunalnych jest w pierwszym rzędzie rzeczą obywateli miejskich, w drugim zaś, jeżeli miasta same nie są w stanie temu zaradzić, rzeczą państwa Polskiego.

Wobec tych okoliczności nic innego nie pozostaje jak zużytkować na potrzeby komunalne część sum wpływających obywatelom polskich miast z opłaty za wywłaszczone przemysłowe surowce i towary. Środki zarządzone przez powyższe obwieszczenie pana Jeneral-Gubernatora znajdują usprawiedliwienie w tem, że w pierwszym rzędzie jest rzeczą obywateli państwa lub miasta, troszczyć się o publiczne potrzeby tych związków, tak samo jak obywatele państw biorących obecnie udział w wojnie, obowiązani są do subskrypcji pożyczek wojennych tychże państw. Ażeby uniknąć niesłusznego obciążenia poszczególnych osób interesowanych, postanowił pan Jeneral-Gubernator że z odszkodowań przypadających osobom uprawnionym, tylko 50 proc. może być użyte na cele komunalne. Zamiast tych 50 proc. otrzyma osoba uprawniona obligację miejską, którą winno odnośne miasto zasadniczo oprocentować po 6 proc. i spłacić gotówką w 3 lata po zawarciu pokoju. Środek ten nie jest zatem połączony ze stratą majątkową dla osoby, która otrzymała odszkodowanie. Jeżeliby osoba ta, oprócz wypłaconych jej 50 proc., potrzebowała więcej gotowizny, to będzie miała możliwość z lombardowania otrzymanych obligacji miejskich w Polskiej Krajowej Kasie pożyczkowej na warunkach, które mają być jeszcze ustalone. Ażeby na wszelki wypadek zapewnić potrzebny miastom kredyt, nadaje się władzy nadzorczej komunalnej t. j. odnośnemu prezydentowi policji lub naczelnikowi powiatu prawo do wdrożenia z urzędu postępowania co do odszkodowania, jeżeli osoba uprawniona wzbrania się postawić wniosek. W tym wypadku lokuje się cała wolna suma odszkodowania w obligacjach miejskich, które są przechowywane do dyspozycji osoby uprawnionej.

Pozatem zarządził pan Jeneral-Gubernator, ażeby możliwie prędko nastąpiło równomierne pociągnięcie wszystkich obywateli do udziału w pożyczkach miejskich, tak, aby również i ci obywatele, którym surowców i towarów nie sekwestrowano, a którzy posiadają

majątek, musieli brać udział w pożyczce odpowiednio do swej zamożności i ażeby tym sposobem dana była możliwość ulżenia innym zbyt obciążonym obywatelom przez odkupienie od nich części pożyczek. W zasadzie ma być zapewniony potrzebny kredyt komunalny na okres 2 lat. Jeżeli zatem w ciągu tego czasu z podlegających wypłaconiu odszkodowań, wystarczy na finansowe potrzeby miasta pobranie mniejszej części niż 50 proc., to tylko ta część będzie pociągnięta do pożyczki i uprawniony do odszkodowania otrzyma zatem gotówką większą sumę niż 50 proc.

Z pomocą dziecku!

Na dziecko, w dobrych spokojnych czasach zapomniane, dziś cała Polska z niepokojem i miłością macierzyńską oczy swe zwraca. Po kraju całym, jak wicher, idzie okrzyk trwożliwy — Ratujcie dzieci! Wszystkie serca na to wezwanie odpowiedzą, wszyscy popędzą z pomocą dziecku polskiemu. I słusznie, bo na ruinach i zgliszczach, jakie huragan wojenny w kraju naszym zostawił, mocni będziemy wzniesć nowe mury, nowe dachy, trwalsze, piękniejsze, potężniejsze. Ale wyrwy, jakie poczynił twardej czas, w szeregach dzieci, jeżeli dziś z ratunkiem im nie pospieszymy, kto zapelni? Jeśli ich nie stanie, kto snuć będzie nowe wielkie twórcze życie polskie!

Pod hasłem „Ratujcie dzieci” na czele ze stolicą staje kraj cały. W szczególności zaś stolica z głębi ukochania, z miłosną ofiarnością, ze szczerem zrozumieniem obywatelskich na dziś obowiązków, otwiera pierwszy dzień kwesty, gdzie ona pewnie najwspanialej i najkorzystniej wypadnie.

Wśród oryginalnych pomysłów kwesty zwraca uwagę urządzona wystawa pod nazwą „Dziecko”.

Otwarcie jej zgromadziło tłumy doborowej publiczności, tłumy, gorąco, kochające i interesujące się losem polskiej dzieciny.

Pierwszy przemówił do zebranych ks. prałat Chelmiński, przemówił gorąco temi mniej więcej słowy:

Jedną z najdonioślejszych podczas wojny naszych spraw narodowych jest kwestja ratowania dzieci. Przeniknęła ona całe społeczeństwo, zarówno na wyżynach, jak i na nizinach. Wszyscy czujemy, że zachowanie bytu naszego, to ratowanie dziecka. Sprawa ta jest obecnie najpopularniejszą, pali ona wszystkie serca polskie w równej mierze. Na sprawę ratowania dzieci należy patrzeć nie tylko ze strony społecznej i

